

Таким чином, проаналізувавши семантичну структуру лексеми *father*, можемо сказати, що її основними компонентами є 'чоловік', 'предок', 'творець', 'перший', 'лідер', 'основоположник'. Інтерпретуючи семантичну структуру в діахронічному аспекті, слід зазначити, що досліджувана лексема не отримує концептуально нових значень, а лише звужує чи розширює існуючі. Ця динаміка дозволяє стверджувати, що поняття батька в британській мовній картині світу змінюється повільно, воно отримує нові відтінки значень на позначення нових функціональних призначень, а також використовується як маркер соціальних ролей і суспільних класів.

Динаміка значення слова і, зокрема, словникової дефініції в контексті мовної картини світу маніфестує тісний взаємозв'язок мовних одиниць із позамовними реаліями і їх взаємовплив. В даному випадку лексична система мови є чутливим індикатором суспільних змін. Соціальні чинники найістотніше впливають на лексико-семантичну структуру, тому саме вона змінюється найбільше під час складних історичних періодів розвитку суспільства, трансформації суспільного і політичного устрою, науково-технічних революцій, культурних подій.

Опрацьований матеріал дає змогу відстежити динаміки лексем в контексті еволюції національної мовної картини світу, вважаємо, що необхідно досліджувати ширше коло лексичних одиниць, щоб якомога більше розкрити картину світу в цілому.

Література:

1. Антология концептов / Под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. – М. : Гнозис, 2007. – 512 с.
2. Гердер И. Г. Идеи и философия истории человечества / И. Г. Гердер. – М. : 1977. – 703 с.
3. Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию / В. фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1984. – 397 с.
4. Гумбольдт В. фон. Язык и философия культуры / В. фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 1985. – 448 с.
5. Мельник Я. Г. Субъективность как языковая категория / Я. Г. Мельник. – Ивано-Франковск, 1997. – 128 с.
6. Роль человеческого фактора в языке: Язык и картина мира / Б. А. Серебренников, Е. С. Кубрякова, В. И. Поставалова и др. – М. : Наука, 1988. – 216 с.
7. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии / Э. Сепир; [пер. с англ.; под. ред. А. Е. Кибрика]. – М. : Найка, 1993. – 656 с.
8. Хроленко А. Т. Основы лингвокультурологии: учеб. пособие / А. Т. Хроленко; под ред. В. Д. Бондалетова. – 3-е изд., испр. – М. : Флинта: Наука, 2006. – 184 с.
9. Bartminski, Jerzy. Der Begriff des sprachlichen Weltbildes und die Methoden seiner Operationalisierung // Tekst i dyskurs – Text und Diskurs. – 2012. – № 5. – S. 261–289.
10. Faught, C. Brad. The Oxford Movement: A Thematic History of the Tractarians and Their Times / Brad C. Faught. – University Park, PA: Pennsylvania State University Press, 2003. – 184 p.

Список джерел ілюстративного матеріалу:

11. A New English Dictionary on Historical Principles. Vol. IV. F – G [ed. by Dr. James A.H. Murray, Henry Bradley]. – Oxford : The Clarendon Press, 1901. – 1174 p.
12. Johnson, S. A Dictionary of The English Language / Samuel Johnson, John Walker. – London, 1828.
13. Johnson, S. A Dictionary of The English Language in which the Words are Deduced from their Originals, explained in their Different Meanings / Samuel Johnson. – Dublin : printed by W. G. Jones, 1768.
14. Johnson, S. A Dictionary of The English Language in which the Words are deduced from their Originals, explained in their Different Meanings / Samuel Johnson. – London, 1792
15. Oxford English Dictionary Online / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/father?q=FATHER&searchDictCode=all>

УДК 81'233:378.147 (477)

С. В. Мудра,

Національний Університет Біоресурсів та Природокористування України, м. Київ

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СТРУКТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОЦЕСУ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОЗДАТНИХ ФАХІВЦІВ У ВНЗ УКРАЇНИ

Досягнення якісно нового соціально-економічного стану України, обумовленого прагненням до економічної та соціокультурної інтеграції в міжнародне товариство безпосередньо пов'язане зі змінами у поглядах на якість і рівень життя в країні. Створення умов для отримання конкурентних переваг в світі є головною умовою економічної і соціальної стабільності України. Очікувані зміни можливі лише за умови підвищення продуктивності праці, що, в свою чергу, залежить від наявності на вітчизняному ринку праці сучасних висококваліфікованих фахівців. Отже, будь-які трансформаційні зміни в економіці неможливі без реформування та модернізації підготовки конкурентоздатних фахівців.

Ключові слова: *якість, якість освіти, компетентність, мовленнєва компетентність, особистість, соціум, вищий навчальний заклад, конкурентоздатний фахівець.*

Достижение качественно нового социально-экономического состояния Украины, обусловленного стремлением к экономической и социокультурной интеграции в международное общество напрямую связано с изменениями во взглядах на качество и уровень жизни в стране. Создание условий для получения конкурентных преимуществ в мире является главным условием экономической и социальной стабильности Украины. Ожидаемые изменения возможны лишь при условии повышения производительности труда, что, в свою очередь, зависит от наличия на отечественном рынке труда современных высококвалифицированных специалистов. Итак, любые трансформационные изменения в экономике невозможны без реформирования и модернизации подготовки конкурентоспособных специалистов.

Ключевые слова: *качество, качество образования, компетентность, речевая компетентность, личность, социум, высшее учебное заведение, конкурентоспособный специалист.*

Achievement of a new socio-economic situation in Ukraine, due to the desire for economic and socio-cultural integration in the international community is directly related to changes in the views on the quality and standard of living in the country. Creating conditions for Competitive Advantage in the world is the main condition for economic and social stability in Ukraine. Expected changes are possible only if the increase in labor productivity, which in turn depends on the presence in the domestic labor market today highly qualified specialists. Consequently, any transformations in the economy is impossible without reforming and modernizing training competitive professionals.

Key words: *quality, quality, competence, language competence, identity, society, higher education institutions, competitive specialist.*

Постановка проблеми. Сьогодні не викликає заперечень той факт, що освіта є фундаментом переходу до інноваційної моделі розвитку економіки через підготовку якісного трудового потенціалу. Посилення зв'язку освіти та економіки, необхідність орієнтації освіти на потреби ринку праці висунули підвищені вимоги до якості підготовки фахівців у вищій школі. Основними ознаками поняття «якість» є: цілісність, ієрархічність, аксіологічність, мінливість, внутрішньо-зовнішня обумовленість, вимірюваність тощо. Для більш адекватного і повного розуміння проблеми забезпечення якості освіти досліджено фактори новизни в існуючих її наукових обґрунтуваннях.

Філософський підхід до тлумачення поняття «якість» розкриває розуміння його як внутрішньої субстанційної характеристики об'єкта і визначається тим, що об'єктивно являє відносно стійку, внутрішньо визначену сутність об'єкта. За функціонального підходу якість – це відповідність стандартам або специфікації; відповідність запитам споживачів. За джерелом вимог виокремлюється виробничий (відповідність нормам і стандартам) і соціальний (відповідність запитам споживачів) аспекти якості. За широтою аналізу якість визначається як якість результатів, або як якість результатів, процесу та умов, у яких він відбувається [1].

Найбільш поширене тлумачення якості полягає в тому, що вона визначає міру цінності, вартості чого-небудь, його здатність задовольняти певні потреби, цілі, норми тощо.

Разом з тим, здійснений системно – термінологічний аналіз категорії «якість освіти» дозволив нам визначити її через сукупність таких аспектів: результативно-нормативного (відповідність якості підготовки випускників вимогам державних освітніх стандартів); процесуально-нормативного (відповідність якості процесу освіти нормам і вимогам); результативно-особистісного (відповідність якості випускників запитам споживачів освітніх послуг); процесуально-особистісного (відповідність якості освіти потребам, можливостям та інтересам суб'єктів освітнього процесу) [2].

На підставі здійсненого нами аналізу якість освіти визначено як міру відповідності процесу та результатів освіти вимогам держави, суспільства, запитам споживачів, потребам, можливостям та інтересам всіх суб'єктів освітнього процесу.

Якість вищої освіти ми розуміємо як збалансовану відповідність вищої освіти (як системи, процесу і результату) встановленим потребам, вимогам, цілям, нормам, стандартам, що визначаються окремими громадянами, організаціями, підприємствами, суспільством та державою в цілому. При цьому складниками якості вищої освіти є: якість підготовки випускників ВНЗ, як якість результату вищої освіти; якість державних освітніх стандартів, якість діючої нормативної бази, якість освітніх програм; якість матеріально-технічної, навчально-методичної, лабораторної бази вищої освіти; якість освітніх технологій; якість професорсько-викладацьких та науково-дослідницьких кадрів вищої школи; якість виховання; якість управління ВНЗ тощо [3].

Сутність професійної підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ означено нами як процес засвоєння студентами фундаментальних знань, набуття умінь, навичок, компетентностей, які забезпечують їх готовність до успішного виконання професійних функцій, виявлення реалізаційних здатностей особистості, потребу до постійної самоосвіти й саморозвитку.

Стрімкий процес глобалізації, посилення міжнародного розподілу праці та жорстока конкуренція у світовій економіці висувають на перший план питання якості освіти трудових ресурсів.

У широкому значенні 'якість освіти' найчастіше розуміють як ступінь відповідності змісту, форм та засобів навчання та рівня освітньої підготовки випускників навчальних закладів очікуванням та потребам особистості, держави та суспільства. Країни Європейського Союзу дієвим інструментом забезпечення якості освіти визнали компетентнісний підхід, який сьогодні утверджується в більшості європейських національних освітніх систем. Сформульовано чотири стратегічні надзавдання для сучасної європейської освіти:

- навчити жити разом;
- навчити вчитися;
- навчити діяти;
- навчити відповідати за власні вчинки та своє життя.

Для уточнення поняття скористаємося визначенням російських дослідників О. Н.Олійникової, А. А. Маравтевої, Є. В. Коновалової, Є. В. Тартакової, які трактують поняття 'компетентність' як спроможність особистості на основі органічної єдності набутих знань, умінь, досвіду та ставлень здійснювати як звичайну, так і нову діяльність у певній галузі.

На думку автора, поняття 'компетентність' в контексті визначення кінцевої мети діяльності закладу освіти можна пояснити як набуту характеристику особистості випускника, яка, базуючись на певних ціннісних переконаннях, охоплює відповідні знання, уміння і навички та дозволяє застосовувати їх в самостійній практичній діяльності для реалізації власного життєвого потенціалу.

Рада Європи визначила перелік з п'яти ключових компетентностей, якими необхідно озброїти молодих європейців в умовах розширення та інтеграції ринків праці, старіння населення континенту, зростання рівня міграції, безробіття і, як наслідок, посилення соціальної нерівності громадян:

1. Політичні та соціальні компетентності.
2. Компетентності, пов'язані з життям у мультикультурному суспільстві.
3. Компетентності, які стосуються володіння усним та писемним мовленням.
4. Компетентності, пов'язані з розвитком інформаційного суспільства.
5. Готовність та здатність учитися протягом усього життя.

Молодого європейця, який живе повноцінним життям в умовах глобалізації, важливо озброїти знаннями про те, як налагоджувати стосунки з іншими, працювати в команді (неоколективізм), розв'язувати конфлікти. Потрібно навчити випускника самостійно складати та реалізовувати життєві плани та персональні проекти, діяти незалежно з урахуванням суспільних норм, усвідомлювати наслідки своїх самостійних рішень та вчинків, захищати свої законні права, інтереси, потреби.

Отже, поняття 'компетентність' можна визначити як сукупність, єдність знань, умінь та ставлень у відповідному контексті, а ключові компетенції трактувати як такі, що потрібні індивідууму для особистісного розвитку, активного громадянства, соціальної інтеграції та зайнятості.

Європейська довідкова система називає вісім ключових компетентностей:

1. Спілкування рідною мовою.
2. Спілкування іноземною мовою.
3. Математична компетентність та базові компетентності в галузі науки та техніки.
4. Цифрова компетентність (компетентність у сфері сучасних інформаційно-цифрових технологій).
5. Уміння вчитися.
6. Міжособистісна, міжкультурна, соціальна та громадянська компетентність.

7. Підприємливість.

8. Культурна виразність.

Вітчизняна педагогіка має вже напрацювання в цьому напрямі. Проблему компетентності на різних рівнях аналізу розробляли С.Гончаренко (тлумачення явища компетентності), І.Тараненко (компетентність як здатність до найефективнішого застосування знань), А.Василюк (сучасні підходи до компетентності вчителів), К. Корсак (цивілізаційна компетентність), М.Михайличенко, В.Аніщенко (професійна підготовка НП основі стандарту компетентності).

Українські вчені по-різному тлумачать поняття компетентності. Найбільшого поширення в нашій науковій літературі набуло визначення компетентності як сукупності знань та умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати, передбачати наслідки діяльності, використовувати інформацію.

Компетентність – це загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях та знаннях, здобутих завдяки навчанню.

У деяких працях вітчизняних дослідників натрапляємо на семантичні поняття: 'компетентність' та 'група компетентностей'. Практично одним словом ми називаємо і загальну здатність і її компоненти, тобто складові групи компетентностей. В цьому можна підкреслити професійну компетентність людини, а можна виокремити конкретні складові, які переважно її визначають.

На основі міжнародних та національних досліджень вчені Академії педагогічних наук України виокремили сім наскрізних для всіх рівнів освіти ключових компетенцій: навчальна, культурна, здоров'язберігаюча, інформаційно-комунікативна, соціальна, громадянська та підприємницька. Але особливе місце сьогодні посідає мовленнєва компетенція – це вміння адекватно й доречно, практично користуватися мовою в конкретних ситуаціях (висловлювати свої думки, бажання, наміри, міркування тощо), використовувати для цього як мовні, так і позамовні засоби (невербальну знакову систему) та інтонаційні засоби виразності мовлення.

При аналізі феномену мовленнєвої компетентності за основу беруться досягнення таких наук як риторика, соціопсихолінгвістика, неориторика, етносоціопсихолінгвістика тощо, що дозволяє побачити у процесі мовленнєвої діяльності людини наявність мовних та мовленнєвих знань, умінь та навичок, на яких базується професійно-мовленнєва комунікація, власний повсякденний, соціальний, практично-технологічний, комунікативний, професійний досвід, інтелектуальні, художні й організаційні (лідерство, комунікабельність) здібності, моральні, етичні, релігійні та інші цінності. Так було визначено такі критерії оцінки показника «мовної та мовленнєвої компетенції та компетентність особистості»: досконале володіння та вміння правильно використовувати у процесі комунікації вербальні та невербальні знакові системи, норми мови та техніку мовлення.

На мовну та мовленнєву компетентність впливають наступні чинники:

– лексична компетенція – наявність певного запасу слів для обслуговування професійно-мовленнєвої та інших видів діяльності і спілкування; здатність до адекватного використання лексем, доречне вживання образних виразів (фігур і троп), приказок, прислів'їв, фразеологічних зворотів тощо.

– фонетична компетенція – правильна вимова усіх звуків рідної мови, звукосполучень згідно з орфоепічними нормами, наголосів, добре розвинений фонетичний слух, що дозволяє диференціювати фонем; володіння інтонаційними засобами виразності мовлення (тембр, сила, висота голосу, логічні наголоси тощо);

– граматична компетенція – вживання граматичних форм рідної мови згідно з законами й нормами граматики (рід, число, відмінок, кличний відмінок тощо), чуття граматичної форми, наявність корекційних навичок щодо правильності вживання граматичних норм;

– діалогологічна компетенція – володіння діалоговими і монологічними техніками спілкування, технікою ведення спору, технікою упізнання невербальної знакової системи, технікою роботи з текстовим матеріалом тощо.

Висновки. Компетентнісний підхід на перше місце ставить не поінформованість особистості, а вміння на основі набутих знань вирішувати проблеми, які виникають у різних ситуаціях.

Компетентісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистісної діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на засвоєння конкретних цінностей та життєво необхідних знань та умінь. У цьому контексті сьогодні змінюються і підходи до оцінювання результатів початкової діяльності як складової навчального процесу. Метою навчання мають бути сформовані компетенції, які розуміються як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Удосконалення освітнього процесу з позиції компетентісного підходу полягає в тому, щоб навчити учнів застосовувати набуті знання й вміння в конкретних навчальних та життєвих ситуаціях.

Майбутня професійна діяльність конкурентоздатних фахівців випускників ВНЗ вимагає від них не тільки професійної майстерності, а й широкої загальної освіти, оскільки вона пов'язана з інтенсивним усним і писемним спілкуванням, передбачає широку мовленнєву практику, потребує точного вираження понять і категорій у різних сферах професійної діяльності.

Під час виконання своїх безпосередніх обов'язків фахівців виступає в різних комунікативних ролях: веде ділове листування, складає законопроекти, проекти постанов, договори й угоди, спілкується з іншими фахівцями та громадянами різного рівня культури. Недотримання та порушення мовних норм може стати причиною непорозуміння, викликати заперечну реакцію у співрозмовника і негативно позначитися на його подальшій кар'єрі [7, с. 3].

Мовленнєва компетентність – це поєднання мислення і мови, точність вираження думок, почуттів, ясність, зрозумілість смислових зв'язків і відношень одиниць мови в мовленні зв'язкам і відношенням предметів і явищ у реальній дійсності. Культурі мовлення, як і культурі спілкування, потрібно вчити на всіх етапах підготовки, перепідготовки конкурентоздатних фахівців.

Література:

1. Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов – М. : Изд-во «Советская энциклопедия», 1973. – С. 847.
2. Радомская, М. В. Единый государственный экзамен в обеспечении качества общего образования : дис. ... канд. пед. наук / М. В. Радомская. – Таганрог, 2006. – 148 с.
Библиотека авторефератов и диссертаций по педагогике <http://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-08/dissertaciya-strategicheskoe-upravlenie-kachestvom-professionalnoy-podgotovki-spetsialistov-v-vuze#ixzzsZWDUZOE>
3. Субетто А. И. Квалиметрия человека и образования (методология и практика): итоги, проблемы, направления / А. И. Субетто // Материалы симп. «Квалиметрия в образовании: методология и практика». – М. : ИЦПКПС, 2002. – С. 175.
4. Елисеева Т. Качество образования: методологические основания дискуссии / Т. Елисеева, Б. Батурич // Высшее образование в России. – 2005. – № 11. – С. 11–17.

5. Федько А. В. Якість освіти як філософія та педагогіка розуміння доцільного / А. В. Федько, Ю. М. Федько // Вища освіта України. – 2006. – № 1. – С. 170–171.

7. Мельникова К. І. «Паблік Рілейшнз» як функція управління в органах державної влади / К. І. Мельникова, С. Є. Рязанова // Актуальні проблеми державного управління: Науковий збірник, № 2. – Харків : УАДУ Харківський філіал, 1999. – С. 40–46.

8. Веніг Н. Мовленнєва культура учнів / Н. Веніг // Обдарована дитина. – № 4. – 2000. – С. 18–20.

9. Веніг Н. Формування мовленнєвої компетенції особистості як методична проблема / Н. Веніг // 36. наук. праць (Педагогічні науки). – Херсон, 1998. – Вип. 5.

УДК 821.161.2-32 Кобилянська

Н. В. Науменко,

Національний університет харчових технологій, м. Київ

КОНЦЕПТОСФЕРА ПРИРОДИ ТА МИСТЕЦТВА У МАЛІЙ ПРОЗІ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

У статті з позицій синтезу натурфілософських та культурологічних елементів аналізується прозова спадщина Кобилянської, де органічно поєднані неоромантичний стиль із індивідуально-вольовою спрямованістю, прагненням до рівноваги душевних переживань і реального життя.

Ключові слова: український модернізм, творчість Ольги Кобилянської, проза, природа, мистецтво.

В статье с позиций синтеза натурфилософских и культурологических элементов анализируется прозаическое наследие Ольги Кобылянской, где органично сочетались неоромантический стиль и индивидуально-волевая направленность, стремление к равновесию душевных переживаний и реальной жизни.

Ключевые слова: украинский модернизм, творчество Ольги Кобылянской, проза, природа, искусство.

The article represents the analysis of small prose works by Olha Kobylyans'ka, accomplished with the means of synthesis of natural philosophical and culturological elements. There was shown the writer's manner as an organic combination of neoromantic style and individual willingly intentions, the aspiration to balance between spiritual experience and real life.

Keywords: Ukrainian modernism, Olha Kobylyans'ka's works, prose, nature, arts.

Ольга Кобилянська увійшла в українську літературу насамперед як виразниця прагнень і змагань інтелігенції, зокрема освіченого жіноцтва. Широка описовість у її творчості замінюється глибоким психологізмом, епіка поступається витонченому ліризму та сповідальним інтонаціям, реалістичні картини природно поєднуються з романтично забарвленими. Пейзаж перстає бути тільки фоном подій. Він персоналізується і виходить на перший план, а крім того, втілюється в музичному бетховенівському темпоритмі («Природа», «Битва», «Під голим небом», «Некультурна», «У неділю рано зілля копала...»).

Доробок Кобилянської становлять прозові твори хронікального та подієвого закрою, позначені різним ступенем вияву елементів власне новелістичних – уміння показати мале у великому та велике у малому, контрапункти оповіді, ощадність у застосуванні зображально-виражальних засобів, завдяки чому твір стає відкритим до співтворчості [3, с. 147]. Серед авторських жанрових визначень – оповідання, новела, нарис, етюд, гумореска, фантазія, фрагмент, поезія в прозі; самі ж художні твори засвідчують потужну взаємодію елементів кожного з названих жанрів, створення нових модифікацій, ще не заявлених особливою термінологією в літературознавстві.

Це й дозволяє дослідникам говорити про прозу Кобилянської як один із концептуальних виявів синтезу мистецтв, на основі якого установлюється певна інтеграційність доробку письменниці: наприклад, «Під голим небом», визначений у підзаголовку як нарис, – «малюнок з елементом містицизму» (сама Ольга Кобилянська), імітація малюнка пером (І. Денисюк), імітація китайського живопису гошуа (Наталія Науменко).

Сучасному прочитанню знакових літературних явищ варто бути об'ємним і всебічним, тому, віддаючи данину дослідникам стилістики доробку Ольги Кобилянської, говоримо про *стильовий синкретизм її прозових творів*, утвердження якого через синтез натурфілософських і культурологічних (мистецьких) концептів і стало **метою цієї роботи**.

Перша друкована новела Ольги Кобилянської «Природа» (1897) подає любовну історію конкретних людей: героїні – «руської мадонни» та героя – молодого гуцула, сюжетні лінії яких перетинаються, доповнюючи та заперечуючи одна одну. За стильовим визначенням цей твір належить до **неоромантизму**, завдяки пейзажному тлу, на якому розгортається оповідь (Карпатські гори) та особливостям сюжету, «*істотним елементом якого є боротьба, небезпека, часом таємничі або надприродні події*» [10, с. 244].

Проте з огляду на те, що зазначені концепти в новелі «Природа» постають переважно як ідеї, явлені через внутрішні переживання героїв («*Над усе любила боротьбу...*», «*...він немовби ще раз пережив усе із нею...*»), то переосмислена таким чином поетика **неоромантизму** дає змогу визначити іншою стильовою рисою твору Ольги Кобилянської *символізм*.

У новелу як оповідний жанр Ольга Кобилянська уводить широкі музикально-психологічні звукові малюнки, посилюючи тим самим сповідальне творче начало. Письменниця започаткувала також нову в українській літературі своєрідну модерністську образно-стильову манеру, що поєднує в собі певні ознаки неоромантичного, імпресіоністичного, символістського, експресіоністичного письма [див. 2, с. 104–106].

Неоромантично-символістична розповідна структура виявляється передусім у характеристиці героїні: «*Її по природі сильна істота домагалася чогось більше, як «кімнатної краси» та супокоїного розпещеного життя*», вона інстинктивно відчувала «*існування бур... борбу любила так, як любить пишині, багаті красками картини та оп'янюючу музику*» [7, с. 3].

«Золоті години побіди» – кольоризм, який є одним із неоромантичних лейтмотивів оповіді. Неоромантичним постає й двоподіл осені: на «ту, що несе вогкі, хмарні дні, пожовкле листя й холодні бурі», й «ту, що красою рівна весні». Відтак через образи природи йде протиставлення: осені й весні, світлого й похмурого, лісу (де «*потоки дзюрчать поважно й швидко, а вода їх холодна, а над їх берегами не цвітуть вже цвіти*») та долини: «*Там воздух... повен запаху айстрів, і на всьому лежить легкий сум*» [7, с. 6].

У багатій кольористичній твору відчувається імпресіоністичне «нюансування почуттів» персонажів новели. Вдаючись як до прямого, так і до опосередкованого називання кольору, Кобилянська подає пейзажне тло через ліричне сприйняття героїв: «*...небо було хмарне і тільки на заході ясно-червоняве. Мряками фантастично стовиті гори відбивалися від неба*